

آیا اسلام، دین خشونت است؟! حکم سنگسار برای چیست؟

هشت صفحه از کتاب «حریصا» نوشته «علی صفدری»

* * * * *

بگذار اولین سوال را اینطور مطرح کنیم. آیا واقعا اسلام دین خشونت است؟

برای بررسی این سوال و رسیدن به جواب باید اول خشونت را بشناسیم. در فرهنگ‌های لغت، معانی زیادی برای خشونت آورده شده است. خشونت کردن به معنای درشتی، تندى کردن، خشم، غضب. اما در اصطلاح تعریف جامع تری از خشونت را می‌توان یافت. در اصطلاح می‌توان خشونت را این طور معنی کرد: اقدام علیه جسم و جان، شرف، مال و حقوق افراد، به طوری که ایجاد ترس نماید. اقدام شامل اقدام فیزیکی؛ مانند ضرب و جرح و قتل و همچنین اقدام معنوی نیز شامل توهین و تهدید می‌شود. باید دانست خشونت انواع و اقسامی دارد که برخی از آنها صحیح و معقول بوده و برخی دیگر ناصحیح است. مثلا مجازات مجرمان که در همه ملت‌ها و سرزمین‌ها صورت می‌گیرد، نوعی خشونت برشمرده می‌شود. آیا این نوع خشونت مذموم است؟! این کار عملی عقلایی است که برای نجات جامعه لازم و واجب است. اگر مجرمان به حال خود رها باشند که جوامع دچار از هم گسیختگی می‌شوند و امنیت‌های اجتماعی سلب می‌گردد.

حالا با این مقدمه به ادامه مطالب توجه بیشتری کن تا مطلب برایت به خوبی روشن شود. اکثر کسانی که اسلام را دین خشونت معرفی می‌کنند تمسک به آیات جهاد کرده‌اند، که در صدر آن آیه ۱۹۱ سوره بقره است. این آیه درباره مشرکان مکه نازل شده که متن آن چنین است:

وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وَأَخْرِجُوهُمْ مِّنْ حَيْثُ أَخْرَجُوكُمُ
وَالْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا تُقَاتِلُوهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتَّى
يُقَاتِلُوكُمْ فِيهِ فَإِنْ قَاتَلُوكُمْ فَاقْتُلُوهُمْ كَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ؛ و آنها را
هرجا یافتید بکشید، و از جایی که شما را بیرون کردند بیرون کنید، و
فتنه از قتل بدتر است، و با آنها در کنار مسجد الحرام جنگ نکنید مگر
این که آنها به جنگ پیشدستی کنند، پس اگر با شما جنگیدند آنها را
بکشید که سزای کافران همین است.

به دو مقدمه توجه داشته باش. خداوند در برابر آزار و اذیت
مشرکین چهار دستور به پیغمبر و مومنین داده است: **دستور اول**، دستور
به صبر: **فاصبر على ما يقولون...**؛ یعنی ای پیغمبر در برابر بدگوئی و
زخم زبان آنان صبر پیشه کن.^۱ **دستور دوم**، دستور به بخشش و نادیده
گرفتن اذیت و آزار: **فاعفوا و اصفحوا...**؛ یعنی بدیهای آنان را ببخشید و
اصلاً نادیده بگیرید.^۲ **دستور سوم**، دستور به صبر در ریختن خون آنان:
كفوا ايديكم...؛ یعنی از ریختن خون مشرکین دست بردارید.^۳ **دستور**
چهارم، دستور به جهاد و ریختن خون آنان: **اقتلوهם حيث ثقفتموهم...**؛
یعنی بکشید آنها را هرجا که آنها را یافتید.^۴

دوست من، دستور چهارم هنگامی صادر شد که مشرکین و کفار کار
را به جایی رساندند که از هر نوع آزار و اذیتی در حق مسلمانان دریغ
نکردند؛ همچنانکه در خود آیات قرآن نیز این مطلب دیده می‌شود. در

۱. سوره طه، آیه ۱۳۰

۲. سوره بقره، آیه ۱۰۹

۳. سوره نساء، آیه ۷۷

۴. سوره بقره، آیه ۱۹۱

آیه ۳۹ سوره حج می‌خوانیم:

أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتِلُونَ بَأَنَّهُمْ ظَلَمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ؛ به

کسانی که جنگ بر آنها تحمیل شده، اذن [جهاد] داده شده است، چرا

که مورد ظلم قرار گرفته اند، و البته خدا بر نصرت آنها تواناست.

دومین مقدمه‌ای که باید به آن توجه داشته باشی این است: با

بررسی آیه ۱۹۰ و ۱۹۱ سوره بقره فهمیده می‌شود که این دستور خداوند

وقتی صادر شد که کفار مکّه بعضی از مسلمانان را کشتند و بعضی دیگر

را از خانه‌هایشان بیرون کردند. چرا که در این دو آیه می‌فرماید: **وَقَاتِلُوا**

فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَكُمْ...؛ یعنی بکشید در راه خدا آنهایی که

عده‌ای از شما را کشتند. همچنین می‌فرماید: **اخْرِجُوهُمْ حَيْثُ أَخْرَجَكُمْ**

یعنی آنها را از خانه‌هایشان بیرون کنید بجهت آنکه آنها شما را از

خانه‌هایتان بیرون کردند.

خداوند در ادامه آیه، افعال مشرکین اعم از قتل و اخراج مسلمانان از

خانه‌هایشان را نوعی فتنه معرفی کرده و می‌فرماید: **وَالْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ**

الْقَتْلِ...؛ یعنی فتنه (کشتن مسلمانان و آزار و اذیت آنان) بدتر است از

قتل کفار و مشرکین. یعنی اگر قتل این عده از مشرکین کار بدی باشد،

بدتر آنست که این عده از مشرکین بر مسلمانان سیطره پیدا کرده و آنان

را به قتل برسانند و بقیه را نیز از خانه‌هایشان بیرون کنند.

از کسانی که به این آیات اشکال می‌کنند و آنرا نوعی خشونت

می‌دانند باید سوال نمود اگر عده‌ای نزدیکانتان را به قتل برسانند و شما

را از خانه‌هایتان بیرون کنند، آیا شما دست روی دست خواهید گذاشت

تا اینکه حکم قتل شما را نیز صادر کنند، یا اینکه در صدد دفاع بر

خواهید آمد؟ اگر دفاع کنید خشونت به حساب نمی‌آید؟

خلاصه اینکه با بررسی آیات قرآن به این نتیجه می‌رسیم دستور قتل کفار و مشرکین، دستور ابتدائی نبوده، بلکه این دستور در پی کشته شدن عده‌ای از مسلمانان بدست مشرکینی صادر شده که از هیچ نوع آزار و اذیتی در حق مسلمانان ابراء نداشتند. بنابراین آیه در صدد بیان دفاع مسلمانان از خود در برابر قتل و آزار و اذیت مشرکین است.

متأسفانه عده‌ای سود جو با بیان قسمتی از این آیات و چشم پوشی از قسمت دیگر، اسلام را دین خشونت برای مردم معرفی می‌کنند.

- تو که اینقدر سعی داری چهره اسلام را از خشونت دور کنی، درباره **قانون سنگسار** چه می‌توانی بگویی؟!

- درباره سنگسار بحث بسیار است. سنگسار مجازاتی است که تنها در قوانین اسلامی یافت نمی‌شود. بلکه در میان یهودیان و مسیحیان هم سنگسار وجود دارد. به طور کلی در کتاب مقدس سه شیوه اعدام بیان شده است: **سنگسار**، **سوزاندن**، **به دار آویختن**. تو که خودت باید به خوبی از کتاب مقدس خبر داشته باشی. به نظر می‌رسد که سنگسار شکل رایج اعدام در زمان شکل گیری کتاب مقدس بوده است. گاهی نیز برای تشدید مجازات، جسد را پس از سنگسار می‌سوزاندند.

- تو ظاهراً به اندازه من یا کمی بیشتر، از کتاب مقدس اطلاع داری! کجای کتاب مقدس از سنگسار گفته است؟

- جرایم زیادی در مسیحیت هستند که مستوجب سنگسار می‌شوند. الآن حضور ذهن ندارم که تمام آنها را برایت بازگو کنم. اما تا جایی که ذهنم یاری کند را می‌گویم.

در سفر لاویان، قربانی فرزند برای بت‌ها را سبب سنگسار شدن بیان

می‌کند.^۱ جادوگری،^۲ حرمت شکنی روز شنبه،^۳ دعوت به بت پرستی،^۴ بت پرستی،^۵ سرکشی پسر،^۶ زنای محصنه و غیر محصنه^۷ نیز موجب سنگسار است. در جایی دیگر از کتاب مقدس، کفر گویی را نیز از گناهانی که سنگسار را در پی دارد بر می‌شمرد.^۸ اینها مطالبی است که کتاب مقدس به آن تصریح دارد. اینها آن بخش از کتاب مقدس است که مورد قبول مسیحی‌ها و یهودی‌هاست. برای من عجیب‌ترین چیز این است که با وجود این همه تصریحات کتاب مقدس، چطور سخنگوی واتیکان به خود جرات می‌دهد که سنگسار در کشورهای اسلامی را محکوم کند و آنرا ناقض حقوق بشر معرفی نماید!

کارل جان، می‌دانی که عجیب تر از اینها که گفتم چیست؟

- چیست؟

- عجیب تر از اینها این است که کتاب مقدس، حتی برای حیوانات هم حکم سنگسار در نظر گرفته است. با این وجود این آقای سخنگو

۱. سفر لاویان، باب دوم، آیه ۲۰

لاویان از اسفار کتاب تورات در عهد عتیق است. یهودیان و مسیحیان معتقدند که قوانین و مقررات این کتاب در زمانی که بنی اسرائیل در کوه سینا اردو زده بودند، به موسی وحی شده است. بیشتر قوانین شرعی یهود درباره طهارت، اخلاق، روزهای مقدس و رسوم مذهبی از این کتاب گرفته شده است.

۲. سفر لاویان، فصل دوم، آیه ۲۷

۳. سفر اعداد، باب ۱۵

۴. سفر تثئیه، باب ۱۳

۵. سفر تثئیه، باب ۷

۶. سفر تثئیه، باب ۲۱

۷. سفر تثئیه، باب ۲۲

۸. سفر لاویان، باب ۱۶، آیه ۲۴

چقدر بی‌شرمانه ملت‌های مسلمان را محکوم می‌کند. در سفر خروج کتاب مقدس آمده که اگر گاوی کسی را به قتل برساند باید سنگسار شود.^۱

درباره مجازات سنگسار در اسلام باید خوب دقت کنی. سنگسار در اسلام بر خلاف سایر ادیان و مکاتب، بسیار حساب شده وضع شده است. باید برای نجات جامعه از ورطه سقوط، قوانینی وضع کرد که حالت بازدارندگی داشته باشد. در اسلام سنگسار برای زنای محصنه (همسر دار) وضع شده است، آن هم با شرایطی. به جوامع مدرن و پیشرفته امروزی نگاه کن. نوشیدن مشروبات الکلی که عقل را زائل می‌کند را مانند آب خوردن می‌دانند، یا رواج فسادهای جنسی را، دلیل کم اهمیت بودن این گناهان دانسته و اجرای حدود را خشن می‌دانند؛ در حالی که اگر آمار طلاق و از هم پاشیدن خانواده ها، فرزندهای نامشروع که غالباً بر اساس تجربه دانشمندان، افرادی تبه‌کار و بی‌رحم و جانی از آب در می‌آیند، کودکان بی‌سرپرست و انواع بیماریهای جسمی و روحی که زائیده بی‌بندوباریهای جنسی است را ملاحظه کنیم، قبول خواهیم کرد که آلودگی‌های جنسی به هیچ وجه مسئله ساده‌ای نیست که بتوان از آن به آسانی گذشت؛ بلکه گاهی سرنوشت یک جامعه با آن گره می‌خورد و موجودیت آن به خطر می‌افتد.

حکم سنگسار مخصوص زناکارانی است که: **اولاً** متأهل و دارای همسر باشند و **ثانیاً** به همسر خود دسترسی داشته باشند و می‌توانند با او

۱. سفر خروج، باب ۲۱، آیات ۲۸ - ۳۰

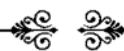
سفر خروج یا شموت، دومین کتاب از تورات یهودیان و عهد عتیق مسیحیان محسوب می‌شود که داستان خروج یهودیان از مصر، با هدایت موسی را نقل می‌کند.

آمیزش جنسی داشته باشند. مثلاً در سفر نباشد و یا عذر دیگری که منافات با مسائل زناشویی باشد نداشته باشد. مانند عادت ماهیانه و یا ناشزه بودن همسر یا عینین بودن مرد و... بعد از حصول این شرائط اگر این مرد یا زن متاهل برخوردار از همسر حلال و بی‌مانع، به گناه زنا آلوده شوند و در فضایی کاملاً آزاد چهار بار به این عمل خود اقرار کنند یا چهار شاهد عادل عیناً این عمل زنا را با خصوصیاتش ملاحظه و مشاهده کرده باشند و در محضر حاکم شرع گواهی دادند، آنوقت است که حاکم و قاضی می‌تواند مجازات سنگسار را برای آنان در نظر بگیرد.

می‌بینیم که این حکم بگونه‌ای طراحی شده که جز در موارد نادر قابل عمل و اجرا نیست و بسیار نادر اتفاق می‌افتد که چهار شاهد عادل، عملی که معمولاً در خفا واقع می‌شود و کمتر اتفاق می‌افتد که یک انسان گناهکار در فضایی کاملاً آزاد و بدون درخواست کسی، خود چهار بار اقرار کند و عواقب عمل را هم بداند و حاکم هر بار او را سفارش کند که اقرار تو ممکن است اشتباه باشد و اگر دیگر اقرار نکنی و به چهار مرحله نرسد از تو دست خواهم کشید، ولی در عین حال او خود چهار بار اقرار کرده و خود را برای عقوبت مهیا کند. با این توصیف مختصر، حال سؤال این است که چرا اسلام چنین حکمی را وضع کرده است.

برای فهم بعضی از مسائل دین اسلام چاره‌ای جز تصویر مجموعه‌ی دین نیست. یافتن علت و چرایی هر کدام از تعالیم اسلامی برای ما ممکن نیست. اگر تأکید اسلام بر عرض و ناموس و حفظ عفت عمومی و امنیت خانوادگی و مسائلی از این قبیل را لحاظ کنیم، آنوقت شرائط سنگسار را هم ملاحظه نماییم، خواهیم دید که این حکم بسیار حکیمانه

و عادلانه است. این قتلی است که به طرز مخصوصی صورت می گیرد تا احدی جرأت تعدی به نوامیس دیگران را نداشته باشد.

سوال دیگری در این رابطه برایت باقی مانده است؟

- حرفها و جواب هایت منطقی است؛ اما هنوز سوالات زیادی درباره اسلام در ذهن من باقی است.

- باشد تمام سوالات را می شنوم و پاسخ می دهم. تا الآن از احکام جنگ ها و جهاد در اسلام سخن گفتیم. درباره احکامی که می گفتی غیر انسانی است، مانند سنگسار حرف زدیم. یک سوال دیگری را که مطرح کردی درباره ...

SAFDARI . ORG